

**ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
ТУКАЙ МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ
БОРДЫ АВЫЛ ЖИРЛЕГЕ БАШЛЫГЫ**

КАРАР

«12» май 2021 ел

Борды авылы

№ 10

Борды авыл жирлеге хакимияте каршында
балигъ булмаганнар эше буенча ижтимагый
комиссия төзү турында

«Балигъ булмаганнарның күзәтүсезлеген һәм хокук бозуларын профилактикалау системасы нигезләре турында» 1999 елның 24 июнендәге 120-ФЗ номерлы Федераль закон, «Татарстан Республикасында балаларның сәламәтлегенә, аларның физик, интеллектуаль, психик, рухи һәм әхлакый үсешенә зыян китерүне кисәтү чаралары турында» 2010 елның 14 октябрдәге 71-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы һәм Татарстан Республикасы Тукай муниципаль районы Борды авыл жирлеге уставы нигезендә, балигъ булмаганнар арасында күзәтүсезлекне кисәтү һәм хокук бозуларны профилактикалау, социаль куркыныч хәлдә булган гаиләләр белән профилактик эш алып бару максатыннан

КАРАР БИРӘМ:

1. « Борды авыл жирлеге хакимияте каршындагы балигъ булмаганнар эше буенча ижтимагый комиссия турында» нигезләмәне расларга (1 кушымта).
2. Борды авыл жирлеге хакимияте каршындагы балигъ булмаганнар эше буенча ижтимагый комиссия составын расларга (2 кушымта).
3. Татарстан Республикасы Тукай муниципаль районы Борды авыл жирлеге Башлыгының 2020 елның 30 ноябрдәге «Борды авыл жирлеге хакимияте каршында балигъ булмаганнар эше буенча ижтимагый комиссия төзү турында» 12 номерлы карары үз көчен югалткан дип танырга.
4. Әлеге карарны Татарстан Республикасы Тукай муниципаль районының рәсми сайтында «авыл жирлекләре» бүлегендә (tukay.tatarstan.ru) һәм Татарстан Республикасы рәсми хокукый мәгълүмат порталында (<http://pravo.tatarstan.ru>) урнаштырырга.
5. Әлеге карар үтәлешен контрольдә тотуны үз җаваплылыгымда калдырам.

Борды авыл жирлеге Башлыгы

Р.Н.Абдульманова

Борды авыл жирлеге хакимияте каршындагы балигъ булмаганнар эше буенча
ижтимагый комиссия турында

I. Гомуми нигезлэмәмләр

1. Балигъ булмаганнар эшләре буенча ижтимагый комиссия (алга таба – Комиссия) Татарстан Республикасы Тукай муниципаль районы Борды авыл жирлегендә (алга таба – авыл жирлеге) балигъ булмаганнарның хокукларын яклау, аларның күзәтүсезлеген һәм хокук бозуларын профилактикалау системасының коллегияль органы булып тора.

2. Комиссия үз эшчәнлегендә Россия Федерациясе Конституциясе, Россия Федерациясе законнары, Россия Федерациясе Хөкүмәтенң норматив актлары, Татарстан Республикасы законнары һәм норматив хокукый актлары, Тукай муниципаль районы жирле үзидарә органнарының хокукый актлары, шулай ук «Борды авыл жирлеге хакимияте каршындагы балигъ булмаганнар эше буенча ижтимагый комиссия турында» әлеге нигезлэмәгә (алга таба – Нигезлэмә) таяна.

3. Комиссия эшчәнлеге законлылык, демократизм, балигъ булмаганнар белән гуманлы мөнәсәбәт, гаиләгә ярдәм һәм аның белән хезмәттәшлек итү, алынган мәгълүматның конфиденциальлеген саклап, балигъ булмаганнарга шәхси якин килү, вазыйфаи затларның һәм гражданның балигъ булмаганнарның хокукларын һәм законлы мәнфәгатьләрен бозган өчен җаваплылыгын тәмин итү принципларына нигезләнә.

4. Әлеге Нигезлэмәдә кулланыла торган төшенчәләр «Балигъ булмаганнарның күзәтүсезлеген һәм хокук бозуларын профилактикалау системасы нигезләре турында» 1999 елның 24 июнендәге 120-ФЗ номерлы Федераль закон һәм «Татарстан Республикасында балаларның сәламәтлегенә, аларның физик, интеллектуаль, психик, рухи һәм әхлакый үсешенә зыян китерүне кисәтү чаралары турында» 2010 елның 14 октябрдәге 71-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы белән билгеләнгән мәгънәләрдә кулланыла.

5. Комиссия үз эшчәнлегендә Татарстан Республикасы Тукай муниципаль районының балигъ булмаганнар эшләре һәм аларның хокукларын яклау комиссиясе белән хезмәттәшлек итә.

II. Комиссиянең максаты һәм төп бурычлары

6. Комиссия балигъ булмаганнарның күзәтүсезлеген, хокук бозуларын кисәтү, социаль куркыныч хәлдәге балигъ булмаганнар һәм гаиләләр белән шәхси

профилактик эш алып баруда Балигъ булмаганнар эшлэре һәм аларның хокукларын яклау комиссиясенә ярдәм итү максатыннан оештырыла.

7. Комиссиянең төп бурычлары булып тора:

1) балигъ булмаганнарға тәрбия бирү, карап тәрбияләү буенча үз вазыйфаларын үтәмәүче һәм (яки) аларның үз-үзләрен тотышына тискәре йогынты ясаучы, яисә аларга карата рәхимсез мөнәсәбәттә булган ата-аналарны, яисә башка законлы вәкилләрне ачыклау;

2) авыл жирлегендә балигъ булмаганнар арасында хокук бозуларны, эчкечелекне, наркоманияне һәм башка тискәре күренешләрне кисәтү;

3) авыл жирлегендә балалар белән рәхимсез мөгамәлә очраklarын ачыклау һәм кисәтү;

4) балигъ булмаганнарның күзәтүсезлеген һәм хокук бозуларын профилактикалау эшен оештыруда Балигъ булмаганнар эшлэре һәм аларның хокукларын яклау комиссиясенә ярдәм күрсәтү;

5) Балигъ булмаганнар эшлэре һәм аларның хокукларын яклау комиссиясенә авыл жирлегендәге балалар хәленә кагылышлы мәсьәләләр буенча мәгълүмат бирү.

III. Комиссиянең вәкаләтлэре

8. Комиссия түбәндәге вәкаләтләрне гамәлгә ашыра:

1) авыл жирлегендә балигъ булмаганнарның күзәтүсезлеген һәм хокук бозуларын профилактикалау чараларын оештыруда һәм үткәрүдә катнаша;

2) балалар йөрү тыелган урыннарда, шулай ук төнлә ата-анадан яки башка законлы вәкилләрдән башка балалар йөрү тыелган урыннарда балаларны ачыклау буенча рейдларда катнаша;

3) күзәтүсез, караучысыз балаларны, социаль куркыныч хәлдәге балигъ булмаганнарны һәм гаиләләрне, шулай ук даими рәвештә дәрәс калдыручы балигъ булмаганнарны ачыклау буенча рейдлар үткәрүдә катнаша;

4) балигъ булмаганнарға алкоголь продукциясе һәм тәмәке эшләнмәләре сату очраklarын ачыклау буенча рейдларда катнаша;

5) утырышларында балаларны тәрбияләү белән шөгыйльләнми торган ата-аналарны яки башка законлы вәкилләрне, шулай ук сукбайлыкка бирелүчән, мәгариф учреждениеләрендә даими рәвештә дәрәс калдыручы балигъ булмаганнарны тыңлый;

6) балигъ булмаганнарның хокукларын һәм законлы мәнфәгатьләрен бозу фактлары турында Балигъ булмаганнар эшлэре һәм аларның хокукларын яклау комиссиясенә хәбәр итә;

7) балигъ булмаганнарның күзәтүсезлеген һәм хокук бозуларын профилактикалау мәсьәләләре буенча ижтимагый оешмалар, партияләр, хәрәкәтләр, дини оешмалар, педагогик һәм ата-аналар коллективлары белән хезмәттәшлек итә һәм үз эшенә җәлеп итә.

IV. Комиссияне төзү тәртибе

9. Комиссия жирлек Башлыгы карары белән төзелә.

10. Комиссия эшчәнлеге жәмәгать башлангычында гамәлгә ашырыла.

11. Комиссия турында нигезләмә, аның сан һәм шәхси составы жирлек Башлыгы тарафыннан раслана.

12. Комиссия составына комиссия рәисе – жирлек Башлыгы, комиссия секретаре һәм комиссиянең башка әгъзалары керә.

Комиссия рәисе булмаганда, аны комиссия рәисе урынбасары алыштыра.

13. Комиссия составына жирле үзидарә органнары вәкилләре, авыл жирлеге Советы депутатлары, мәгариф, мәдәни-агарту учреждениеләре, сәламәтлек саклау учреждениеләре, ижтимагый оешмалар вәкилләре, эчке эшләр органнары хезмәткәрләре, ата-аналар комитеты әгъзалары һәм балигъ булмаганнар белән эшләү тәҗрибәсе булган башка гражданныр керә ала.

14. Комиссиянең сан составы 5 кешедән ким булмаска тиеш.

V. Комиссия эшен оештыру

15. Комиссия үз утырышларында тыңлый:

1) балигъ булмаганнарга тәрбия бирү, карап тәрбияләү буенча үз вазыйфаларын үтәмәүче һәм (яки) аларның үз-үзләрен тотышына тискәре йогынты ясаучы, яисә аларга карата рәхимсез мөнәсәбәттә булган ата-аналарны яисә башка законлы вәкилләрне;

2) балигъ булмаганнарның ата-аналарын яисә башка законлы вәкилләрне.

16. Балигъ булмаганнар эшләре һәм аларның хокукларын яклау комиссиясенә тәкъдимнәр кергә:

1) балигъ булмаганнарның жәйге ялын, мәшгульлеген оештыру буенча;

2) балигъ булмаганнар белән шәхси профилактик эш алып бару буенча;

3) балигъ булмаганнарның күзәтүсезлегенә һәм жәмгыятькә каршы торуга китерә торган сәбәпләрне һәм шартларны бетерү буенча.

17. Балигъ булмаганнар һәм ата-аналар яки башка законлы вәкилләр арасында хокукый белемнәрне пропагандалау эшендә катнаша.

18. Авыл жирлеге халкы белән мәгълүмати-аңлату эшләре алып бара (күрсәтмә агитация, массакуләм-мәгълүмат чаралары).

VI. Комиссия эшчәнлеге тәртибе

19. Комиссия эшчәнлеге бер елга планлаштырыла.

20. Комиссия рәисе тарафыннан расланган еллык эш планы Балигъ булмаганнар эшләре һәм аларның хокукларын яклау комиссиясенә жибәрелә.

21. Комиссия утырышлары кирәк булган саен, әмма бер айга кимендә бер тапкыр үткәрелә.

22. Утырышларга комиссия әгъзасы булмаган башка затлар да чакырылырга мөмкин.

23. Комиссия утырышы, әгәр анда әгъзаларның гомуми саныннан кимендә яртысы катнашса тулы хокуклы санала. Карала торган мәсьәләләр буенча Комиссия карары утырышта катнашучыларның гомуми саныннан гади күпчелек тавыш белән

кабул ителә. Комиссия карары белән килешмәгән Комиссия әгъзасы Комиссия карарына язма рәвештә аерым фикерен теркәргә хокуклы.

24. Комиссия утырышы көн тәртибе, утырыш алдыннан 3 көннән дә соңга калмыйча, рәис тарафыннан билгеләнә. Комиссия утырышы көн тәртибендә күрсәтелергә тиеш:

- 1) сорауның номеры;
- 2) сорауның исеме;
- 3) сорауны чыгарган зат.

25. Комиссия әгъзалары комиссия утырышында катнашырга тиеш. Комиссия әгъзасы Комиссия утырышында житди сәбәп аркасында катнашу мөмкинлеге булмау турында, булмау сәбәпләрен күрсәтеп, Комиссия рәисенә алдан хәбәр итә.

26. Утырышны комиссия рәисе алып бара.

27. Комиссия утырышы беркетмәсе утырыш вакытында башкарылган язмалар (стенограммалар), докладларның, чыгышларның, белешмәләрнең һәм башка материалларның тезислары нигезендә төзелә.

28. Комиссия утырышлары вакытында язма алып бару, материаллар жыю һәм беркетмә текстын әзерләү Комиссия секретаренә йөкләнә.

29. Беркетмәдә күрсәтелергә тиеш:

- 1) утырышны үткәру датасы һәм урыны;
- 2) утырышта катнашучы Комиссия әгъзалары, чакырылган затлар;
- 3) карала торган материалларның эчтәлегенә;
- 4) аңа карата материаллар карала торган затның фамилиясе, исеме һәм атасының исеме, туу датасы һәм урыны, яшәу урыны, эш яки уку урыны, шулай ук материалларны карау өчен әһәмияткә ия булган башка мәгълүматлар;

5) утырышта катнашучы затларның килүе, аларга хокукларын һәм бурычларын аңлату турында мәгълүмат;

6) булмаган затларга билгеләнгән тәртиптә хәбәр итү турында мәгълүмат;

7) белешмәләр, чыгышлар, аналитик материаллар;

8) Комиссия утырышында, башкару өчен җаваплы затлар һәм үтәү срокларын күрсәтеп, карар кабул итү турында мәгълүмат.

30. Комиссия карарлары йомгаклау документы булып тора, язмача рәсмиләштерелә һәм Комиссия рәисе тарафыннан имзалана.

31. Комиссия карарлары, чаралар күрү өчен, Балигъ булмаганнар эшләре һәм аларның хокукларын яклау комиссиясенә, тиешле органнарга, учреждениеләргә, иҗтимагый оешмаларга жиберелә.

VII. Комиссия рәисе, Комиссия секретаре, Комиссиянең башка әгъзалары вәкаләтләре

32. Комиссия рәисе:

- 1) Комиссия эшчәнлегенә җитәкчелек итә;
- 2) Комиссия утырышында хәлиткеч тавыш бирү хокукы белән катнаша;
- 3) Комиссия әгъзалары арасында вазыйфаларны бүлә;
- 4) утырыш үткәру датасын билгели;
- 5) Комиссия утырышы көн тәртибен раслый;

- 6) Комиссия утырышында рәислек итә;
- 7) Комиссиянең эш планын раслый;
- 8) Комиссиянең эш планы үтәлешен контрольдә тотат;
- 9) Комиссия утырышларында кабул ителгән карарларга кул куя;
- 10) әлеге Нигезләмә белән каралган башка мәсьәләләргә хәл итә.

33. Комиссия секретаре:

- 1) Комиссия утырышы көн тәртибен формалаштыра;
- 2) Комиссиянең агымдагы эшен планлаштыруны, балигь булмаганнарның күзәтүсезлеген һәм хокук бозуларын профилактикалау буенча планнар төзүне оештыра;
- 3) Комиссиянең эш кәгазьләрен алып бара;
- 4) Комиссия эшчәнлегенә мәсьәләләргә буенча һәм авыл жирлегендә яшәүче балигь булмаганнарның хокукларын һәм законлы мәнфәгатьләрен яклау мәсьәләләргә буенча органнар, учреждениеләр, ижтимагый оешмалар белән мәгълүмати алмашуны оештыра;
- 5) Комиссия үткәргән эш нәтижеләре турында Балигь булмаганнар эшләре һәм аларның хокукларын яклау комиссиясенә ай саен мәгълүмат бирүне тәмин итә;
- 6) Балигь булмаганнар эшләре һәм аларның хокукларын яклау комиссиясенен жаваплы секретаренә Балигь булмаганнар эшләре һәм аларның хокукларын яклау комиссиясенен күчмә утырышын үткәрүне оештыруда ярдәм күрсәтә;
- 7) Комиссия әгъзаларына утырыш датасы, карала торган мәсьәләләр турында хәбәр итә;
- 8) карала торган мәсьәләләр буенча гражданнарны чакыруны тәмин итә.

34. Комиссия әгъзалары:

- 1) Комиссия рәисе йөкләмәләрен үтиләр;
- 2) Комиссия утырышларының көн тәртибенә үз тәкъдимнәрен кертәләр;
- 3) авыл жирлегендә, шул исәптән балигь булмаганнар эше буенча инспектор, әлеге административ участка бәрекетелгән участок вәкаләтлесе белән берлектә, профилактик чараларны оештыруда һәм үткәрүдә катнашалар, балалар йөрү тыелган урыннарда, шулай ук төнлә ата-аналар яки башка законлы вәкилләрдән башка балалар йөрү тыелган урыннарда балаларны ачыклау буенча рейдларда катнашалар.

Тукай муниципаль районы
Борды авыл жирлеге
Башлыгының 2021 елның
12 май 10 номерлы
карарына 2 кушымта

Борды авыл жирлеге хакимияте каршындагы балигъ булмаганнар эше буенча
ижтимагый комиссия составы

Комиссия рәисе:

Борды авыл жирлеге Башлыгы Р.Н.Абдульманова

Рәис урынбасары

Борды гомуми белем бирү мәктәбе директоры В.М.Утяшов

Комиссия секретаре:

Борды авыл жирлеге Башкарма комитеты Житәкчесе Ф.А.Фасхеева
урынбасары

Комиссия әгъзалары:

Полиция участок инспекторы Ф.Х.Закиев

Тәрбия эшләре буенча мәктәп директоры урынбасары Н.В.Фардиева

Фельдшер Н.Р.Сайтгалиева

Борды мәдәният йорты директоры Н.Р.Рамазанова

«Чулпан» балалар бакчасы мөдире Л.А.Залепкина

Ветераннар һәм инвалидлар советының беренчел
оешмасы рәисе В.Н.Рамазанова